

Rozdział XIV

Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2014 r.

1. Podstawa prawna

Obowiązek opracowywania przez Ministra Skarbu Państwa kierunków prywatyzacji majątku Skarbu Państwa wynika z zapisów następujących aktów prawnych:

- art. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1224),
- art. 142 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. Uwarunkowania procesów prywatyzacji

Analizując potrzebę kontynuowania procesów prywatyzacji należy mieć na uwadze trzy aspekty. Po pierwsze skuteczne prowadzenie procesów prywatyzacji jest niezbędne dla zakończenia transformacji gospodarczej naszego kraju. Po drugie, stanowi szansę na utrzymanie wzrostu gospodarczego oraz poprawę konkurencyjności polskiej gospodarki. Po trzecie zaś, pozyskanie inwestora dla spółek stwarza podstawę ich modernizacji i rozwoju, m.in. poprzez dostęp do know-how, pozyskiwanie środków finansowych na inwestycje, czy zapewnienie efektu synergii między podmiotami.

Efektywność realizacji procesów prywatyzacji w dużej mierze uzależniona jest od stabilizacji, zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych, w tym na światowych i europejskich rynkach finansowych. Polska gospodarka znajduje się w fazie spowolnienia. Podobnie, dane ze strefy euro wskazują na mniej pozytywne od oczekiwanych perspektywy wzrostu. W najbliższym okresie przewiduje się, że sytuacja gospodarcza tak w Polsce, jak i na rynkach europejskich, nie będzie odbiegała od obecnego poziomu. Dopiero w dalszej perspektywie oczekuje się zauważalnej poprawy zarówno sytuacji ekonomicznej w krajach, z którymi polska gospodarka jest najsilniej powiązana, jak i ożywienia koniunktury na rynkach finansowych.

Nie bez znaczenia jest tu także sytuacja na rynkach kapitałowych, jednak w kontekście zamierzeń prywatyzacyjnych, stworzenie przez Skarb Państwa dobrego klimatu inwestycyjnego wokół Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) oraz wykorzystywanie trybów prywatyzacji giełdowej należy oceniać jako pozytywną przesłankę dla polskiej gospodarki. Zbywanie pakietów akcji spółek z udziałem Skarbu Państwa nie tylko pozytywnie wpływa na pozycję GPW w regionie, ale również jest katalizatorem dla spółek prywatnych, w tym również zagranicznych, do poszukiwania kapitału na warszawskim parkiecie.

Przy analizie uwarunkowań procesów prywatyzacji należy również mieć na uwadze wpływ czynników wewnętrznych, gwarantujących skuteczną realizację poszczególnych projektów takich jak m.in.: atrakcyjność branży prywatyzowanych spółek, ich kondycję ekonomiczno-finansową, brak przeszkód formalno-prawnych, tj. np. uregulowany stan prawny nieruchomości, sprzedaż trudno zbywalnych nieruchomości niezwiązanych z przedmiotem działalności, a zbędnych z punktu widzenia funkcjonowania podmiotu, brak roszczeń reprivatyzacyjnych, zakończone procesy restrukturyzacji.

W tym miejscu należy podkreślić, iż po ponad dwudziestu latach transformacji Skarb Państwa jest właścicielem aktywów które, poza kilkudziesięcioma przypadkami, w coraz mniejszym stopniu stanowią atrakcyjne aktywa dla potencjalnych inwestorów branżowych. Z tego powodu Minister Skarbu Państwa, oprócz transakcji sprzedaży, będzie rozważał inne rodzaje przekształceń własnościowych. Tym niemniej, dobór trybów i terminów realizacji poszczególnych projektów prywatyzacyjnych dokonywany będzie tak, aby uzyskane efekty były jak najkorzystniejsze zarówno dla samych spółek, jak i dla budżetu państwa.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania majątkiem Skarbu Państwa zakłada się kontynuację w 2014 r. działań mających na celu wzmocnienie i profesjonalizację nadzoru właścicielskiego. Pozwoli to na budowanie wartości spółek przy uwzględnieniu interesów akcjonariuszy, jak również – w przypadku spółek o istotnym znaczeniu – zapewnienie realizacji określonego interesu państwa.

3. Planowane działania prywatyzacyjne

Celem prowadzonych działań prywatyzacyjnych jest przede wszystkim:

- modernizacja podmiotów gospodarczych,
- podniesienie ich innowacyjności i konkurencyjności,
- zwiększenie efektywności działania,
- porządkowanie struktury właścicielskiej w gospodarce,
- konsekwentne ograniczanie roli państwa w tych obszarach, w których nie jest konieczne sprawowanie nadzoru właścicielskiego przez organy administracji publicznej.

Przekształcenia własnościowe prowadzone będą poprzez prywatyzację branżową oraz giełdową, procesy komunalizacji, a także wniesienia akcji/udziałów Skarbu Państwa na podwyższenie kapitału zakładowego innych podmiotów z udziałem Skarbu Państwa.

Na kształt polityki prywatyzacyjnej wpływ będzie miało również rozpoczęcie realizacji Programu „Inwestycje Polskie” (Program), którego głównym założeniem jest utworzenie narzędzia wykorzystującego potencjał aktywów Skarbu Państwa, a tym samym mogącego współrealizować duże projekty infrastrukturalne. Zmianie ulega dotychczasowe podejście

do prywatyzacji. Przychody ze sprzedaży akcji niektórych spółek z udziałem Skarbu Państwa, które według dotychczasowych planów przewidziane były do prywatyzacji, mogą zostać przeznaczone do realizacji Programu.

W dniu 27 grudnia 2012 r. Rada Ministrów wyraziła zgodę na wniesienie akcji spółek:

- Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA (do 10,10%),
- Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (do 8,36%),
- Polska Grupa Energetyczna PGE S.A. (do 11,39%),
- Ciech S.A. (do 37,90%),

do spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. (PIR) lub Banku Gospodarstwa Krajowego.

Podkreślić jednak należy, że ostateczna wielkość pakietów akcji ww. spółek, która zostanie wniesiona do PIR uzależniona będzie od potrzeb finansowych spółki, związanych z zaangażowaniem w realizację projektów inwestycyjnych. Rada Ministrów wyraziła zgodę na wniesienie pakietów akcji ograniczając jedynie ich maksymalny poziom, zatem Minister Skarbu Państwa ma możliwość zbycia ich części i uzyskania przychodów z prywatyzacji dla Skarbu Państwa.

W 2014 r. kontynuowane będą projekty, które mogą nie zakończyć się sukcesem w ostatnim roku obowiązywania „Planu prywatyzacji na lata 2012-2013”, a w zależności od bieżącej sytuacji na rynkach kapitałowych realizowane będą również transakcje giełdowe.

Prowadzenie procesów prywatyzacji w 2014 r. odbywać się będzie przy uwzględnieniu zapisów zawartych w przyjętych przez Radę Ministrów strategiach i programach branżowych oraz w ich aktualizacjach, które mając na względzie założenia dotyczące polityki Państwa wobec branży, określają zasady i sposób zbywania pakietów akcji spółek istotnych dla danego sektora, są to m.in.

- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku,
- Program dla elektroenergetyki,
- Polityka Rządu RP dla przemysłu naftowego w Polsce,
- Program działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015.

Przekształcenia własnościowe spółek Skarbu Państwa uzależnione są, w niektórych przypadkach, od opracowania i wdrożenia kolejnej edycji strategii dla danej branży.

W dniu 20 lipca 2013 r. weszła w życie, opracowana w Ministerstwie Skarbu Państwa, ustawa o uchyleniu ustawy o przekształceniu własnościowym przedsiębiorstwa państwowego Polskie Linie Lotnicze „LOT” (Dz. U. z 2013 r. poz. 778). Uchylona ustawa przewidywała zachowanie przez Skarb Państwa co najmniej 51% sumy głosów służących

całemu kapitałowi Spółki. Obecnie stosuje się w tym zakresie art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie *wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty*, który określa, że państwa członkowskie UE lub obywatele tych państw powinni posiadać ponad 50% udziałów w przedsiębiorstwie oraz skutecznie je kontrolować, bezpośrednio lub pośrednio poprzez jedno lub więcej przedsiębiorstw pośredniczących, z wyjątkiem przypadków zgodnych z postanowieniami umowy z państwem trzecim, których Wspólnota jest stroną. Powyższa zmiana umożliwi znaczne poszerzenie katalogu podmiotów zainteresowanych zaangażowaniem kapitałowym w PLL LOT S.A. i tworzy korzystniejsze warunki dla transakcji zbycia akcji Spółki. Pozwolić to może na sprzedaż nawet większościowego pakietu akcji narodowego przewoźnika. W 2014 r. możliwa będzie realizacja działań związanych z przekształceniami własnościowymi spółek PLL LOT S.A., a także EuroLOT S.A. i LS Airport Services S.A.

Inne kierunki przekształceń własnościowych

W 2014 r., oprócz działań prywatyzacyjnych, planowana jest konsolidacja lub wniesienia akcji/udziałów na podwyższenie kapitału zakładowego innych podmiotów z udziałem Skarbu Państwa, a także kontynuowanie procesów nieodpłatnego zbycia na rzecz jednostek samorządu terytorialnego (komunalizacja). Zgodnie z obecnym stanem prawnym, Minister Skarbu Państwa może dokonywać komunalizacji spółek Skarbu Państwa, powstałych w drodze komercjalizacji (przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę Skarbu Państwa). W celu rozszerzenia katalogu spółek, które mogłyby zostać objęte procesami komunalizacji w Ministerstwie Skarbu Państwa został opracowany projekt zmiany ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, który umożliwi dokonywanie bezpłatnego przekazywania akcji/udziałów należących do Skarbu Państwa w spółkach powstałych w trybie innym niż komercjalizacja.

4. Przychody z prywatyzacji oraz dochody z tytułu dywidend przewidywane na 2014 r.

Planowane przychody z prywatyzacji w 2014 r. szacowane są na poziomie 3,7 mld zł.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, z przychodów z prywatyzacji tworzy się następujące państwowe fundusze celowe, na rachunkach których są gromadzone środki w wysokości:

- Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców – 15% uzyskanych przychodów z prywatyzacji oraz odsetki od tych środków (art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji),

- Fundusz Reprywatyzacji – środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji oraz odsetki od tych środków (art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji),
- Fundusz Skarbu Państwa – 2% uzyskanych przychodów z prywatyzacji oraz odsetki od tych środków (art. 56 ust. 1 pkt 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji),
- Fundusz Nauki i Technologii Polskiej – 2% uzyskanych przychodów z prywatyzacji oraz odsetki od tych środków (art. 56 ust. 1 pkt 4 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji),
- Fundusz Rezerwy Demograficznej – 40% uzyskanych z prywatyzacji przychodów z ogólnej kwoty brutto pomniejszonej o kwoty obowiązkowych odpisów na Fundusz Reprywatyzacji (art. 58 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych),
- Wyodrębniony rachunek ministra właściwego do spraw pracy – rezerwa na cele uwłaszczenia (art. 56 ust. 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji),
- Restrukturyzacja przemysłowego potencjału obronnego i modernizację techniczną Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 ustawy o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej),
- Odpis na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa (art. 25a ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne).

Pozostałe środki przekazywane są do budżetu państwa.

Ponadto, podkreślić należy, że realizacja zakładanych przychodów z prywatyzacji uzależniona jest także od zbycia pakietów akcji spółek będących w nadzorze innych resortów, w tym akcji spółek sektora węgla kamiennego znajdujących się w nadzorze Ministra Gospodarki.

Jednocześnie wstępnie szacuje się, iż w 2014 r. dochody z tytułu dywidend uzyskanych ze spółek nadzorowanych przez Ministra Skarbu Państwa wyniosą 4,6 mld zł.

5. Promocja prywatyzacji

W ramach promocji procesów prywatyzacyjnych w 2014 r. planowane są działania w następujących obszarach:

1. Działania skierowane bezpośrednio do inwestorów poprzez organizację spotkań Kierownictwa MSP z potencjalnymi beneficjentami Programu „Inwestycje Polskie”, w celu przedstawienia założeń i możliwości inwestycyjnych Programu.

2. Pomoc w nawiązaniu bezpośredniego kontaktu zainteresowanego inwestora z przedstawicielem MSP prowadzącym dany projekt prywatyzacyjny.
3. Działania promocyjne prowadzone w mediach:
 - działania informacyjne skierowane do dziennikarzy na temat wydarzeń prywatyzacyjnych i szeroko pojętej działalności statutowej MSP.
 - prowadzenie projektów edukacyjnych promujących prywatyzację poprzez giełdę oraz inwestowanie na giełdzie w ramach kampanii „Akcjonariat Obywatelski”.